

buiten weten van den echtgenoot, zóó onwaarschijnlijk is, dat hier het bewijs moet worden gevorderd, dat het kind van den echtgenoot afstamt, wat niet te bewijzen is (t. a. p. n°. 38).

MÜNCHEN. — Onderzoek naar huwelijksvruchtbaarheid.

Prof. VON GRUBER heeft tot de leden van den Aertzlichen Bezirksverein het verzoek gericht om zóoveel mogelijk nauwkeurige opgave van de data van huwelijk, geboorte, ook levenlooze geboorte, miskramen en sterfte in hun gezin, hun familie, en, zoo mogelijk ook in hun voorgeslacht, tot de overgrootouders of verder. Ook wil hij weten, wie van de betrokken personen stedelingen zijn of waren. Hij meent nl., dat de stedelijke families uit de gegoede standen gaandeweg onvruchtbaar worden, en dat dit slechts ten deele opzettelijk geschiedt. Om hieromtrent meer zekerheid te krijgen, wil hij de genoemde gegevens verzamelen en doen bewerken (*Münch. med. Wochenschrift*). Op de vragenlijsten staat evenwel geen enkele vraag omtrent eventuele kunstmatige onvruchtbaarheid, en zulk een vraag zou door den invuller ook alleen betreffende zijn eigen huwelijk met zekerheid kunnen worden beantwoord. Het zal dus zeer bezwaarlijk zijn, uit de te wachten antwoorden op te maken, of de vruchtbaarheid der stadsbewoners van nature achteruitgaat.

RUSLAND. — Cholera. De *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* bevat een officieel bericht, dat met het oog op de verspreiding der cholera in Rusland den 5den September een vergadering heeft plaats gehad in het Kultusministerium, waaraan gelastigden der hierbij betrokken ministerieën van het rijk en van Pruisen hebben deelgenomen. Allen waren van oordeel, dat alle noodige maatregelen zijn genomen om het indringen der cholera in de oostelijke provinciën met kracht te bestrijden. De rijkskanselier heeft bepaald, dat schepen en personen, die uit Russische havens komen, geneeskundig moeten worden onderzocht, voordat zij tot het vrije verkeer worden toegelaten (*Deutsche med. Wochenschr.*).

De secretaris der PIROGOW-vereeniging, dr. SHBANKOW is gevangen genomen, omdat hij een brochure heeft geschreven, getiteld: „*Wat moet men weten om besmettelijke ziekten met goed gevolg te bestrijden?*” De brochure is in beslag genomen (*St. Petersb. med. Wochenschr.*). De *Deutsche med. Wochenschr.* veronderstelt, dat in het boekje wordt aangetoond, dat het met de maatregelen der regeering tegen de cholera niet in den haak is, en dat het volk onvoldoende is voorgelicht. Op het anti-choleracongres, in Mei te Ssamara gehouden, werd reeds aangedrongen op betere organisatie der cholera-bestrijding. De gemeenten moeten zulke hoge lasten aan het rijk betalen, dat zij volstrekt niet bij machte zijn, de maatregelen te nemen, die het rijk hun voorschrijft, zoodat deze alleen op papier bestaan. Daarom achtte het congres het noodig, dat het rijk, ter wille van de cholera-bestrijding, aan de gemeenten toelagen verstrekke in evenredigheid met de belastingen, die zij aan het rijk opbrengen.

Te Stockholm zijn eenige cholera-gevallen voorgekomen.

LONDEN. — Gekochte moederliefde. In eenige Engelsche steden wordt een P. St. geschonken aan moeders, wier kind den leeftijd van één jaar bereikt. Men meent hiermede, in verband met anderen arbeid in deze richting, de kindersterfte te bestrijden. *The Lancet* vindt het een onaange-

naam denkbeeld, dat in sommige gevallen een gift van 1 P. St. noodig zou zijn om bij moeders het natuurlijk gevoel van moederliefde te wekken. Il faut payer un grand docteur l'amour payé perd sa valeur, luidt het in een versje. Ook voor de moederliefde is dit waar.

PINKHOF.

BINNENLAND.

Koninklijke akademie van wetenschappen. — In de vergadering van Zaterdag 23 September 1908 der afdeeling: Wis- en natuurkunde brachten o. a. de heeren WINKLER en VAN WIJHE verslag uit over de verhandeling van dr. J. H. F. KOHLBRUGGE: „Die Gehirnfurchen malaïscher Völker verglichen mit denen der Australier und Europäer. Ein Beitrage zur Evolutionslehre“. De heer PEKELHARING bracht ook namens den heer HOOGWERFF verslag uit over een verhandeling van dr. W. VAN DAM: „Bijdrage tot de kennis van de labstremming“. Beide verhandelingen zullen in de Werken der Akademie worden opgenomen. De heer WINKLER deed een mededeeling over: „Het centrale zenuwstelsel eener doofgeboren witte kat. Een bijdrage tot de kennis der secundaire hoorvezelstelsels“. Voor de boekerij werd aangeboden door den heer ZWAARDEMAKER de dissertatie van den heer A. K. M. NOYONS: „Over den autotonus der spieren“ en die van den heer W. MULDER: „Quantitative betrekking tusschen prikkel en effect bij het statisch orgaan“.

Bestrijding van tuberculose. — De Noord-Hollandsche vereeniging tot bestrijding der tuberculose heeft een circulaire gericht aan de afdeelingen van „Het Witte Kruis“ en aan allen die zich met wijkverpleging bezighouden. Zij stelt zich tot taak in Noord-Holland de bestrijding der tuberculose als volksziekte zoo veel mogelijk te steunen. Voor sommige plaatselijke vereenigingen zal dit voornamelijk bestaan in geldelijken steun. Voor plaatsen waar deze nog niet bestaan, zal de zorg voor de bestrijding der tuberculose kunnen worden opgedragen aan de daar gevestigde afdeeling van „Het Witte Kruis“, of aan de commissie voor wijkverpleging. In gemeenten waar nog niets van dien aard bestaat, zal men de autoriteiten wijzen op de wenselijkheid om vereenigingen tot bestrijding der tuberculose tot stand te brengen. Voor die bestrijding is vóór alles noodig een deskundig huisbezoek in de door tuberculose bezochte gezinnen. Een consultatie-bureau is in kleine gemeenten overbodig. De geneesheeren kennen daar al hun medeburgers en hun omstandigheden. Zij moeten trachten de besmettelijke lijdens zoo vroegtijdig mogelijk te ontdekken, en de door dezen te verwachten besmetting zoo veel mogelijk te voorkomen. Daarvoor hebben zij de hulp noodig van deskundige huisbezoekers of bezoeksters, die betere begrippen omtrent de tuberculose moeten verspreiden, op de besmettelijkheid, geneeslijkheid en het voorkomen van de besmetting moeten wijzen. Zij moeten in overleg met de geneesheeren vooral op de hygiënische maatregelen wijzen, die daarbij in aanmerking komen. Daarom zoekt de vereeniging in alle kleine gemeenten naar personen, die voor die huisbezoeken in aanmerking zouden willen komen. Zoodra de op te richten corporatie in elke gemeente zulk een bezoeker(ster) zal kunnen aanwijzen, zal de vereeniging die allen in den komenden herfst in een cursus van 1 à 2 weken practisch en theoretisch voor dien arbeid voorbereiden. Het voorloopig bestuur der Noord-Hollandsche vereeniging bestaat uit dr. JOSEPHUS JITTA (Amsterdam) voorzitter, dr.